

{rokbox
thumb=|images/stories/clanky/zakopy-pod-hradom-mini.jpg|images/stories/clanky/zakopy-pod-hradom.jpg{/rokbox}

Vďaka ich fotografiám sa môžeme pozrieť do minulosti. Zakladateľom trojgeneračného rodu fotografov bol Karol Divald st. Narodil sa v Banskej Štiavnici. Po ukončení štúdia farmácie pracoval ako lekárnik v Bardejove. Tu prvýkrát uvidel svet cez objektív fotoaparátu. Fotografovanie sa nakoniec stalo jeho povoláním a presťahoval sa do Prešova. Zriadil si tu fotoateliér a v roku 1878 prvý v Uhorsku založil svetlotlačiareň na hromadnú výrobu fotografií. Pred smrťou rozdelil podnik medzi synov. Ľudovít dostal ateliér v Prešove, Karol ml. v Budapešti. Ateliér v Bardejove pripadol Adolfovi. Jeho syn Karol najml. pokračoval v otcových šľapajach, fotil najmä návštevníkov v Bardejovských Kúpeľoch. Starší Bardejovčania si ho ešte pamätajú, býval na Dlhom rade.

Už v roku 1888 bola fotografia bardejovskej radnice a Zborovského hradu súčasťou albumu Východné Karpaty od Karola Divalda st. Na inej jeho fotografii hradu je ešte múr horného paláca s dvomi radmi okien. Dnes z horného hradu je iba panoramatický výhľad na okolie.

Ani Adolf Divald neobišiel hrad. Na kolorovanej pohľadnici zbierajú dámy kvety na lúke pred vstupnou bránou. Veľké množstvo fotografií urobil z Bardejovských Kúpeľov. Jeho nevlastný brat Kornel Divald bol historikom umenia, ale ani jemu fotografovanie nebolo cudzie. Chodil po Spiši a Šariši a dokumentoval pamiatky. Tak vznikla aj fotografia pomníka Gašpara Šerédiho pri Dlhej Lúke v roku 1904.

Po ústupe Rusov v máji 1915 bol vyslaný na miesta bojov v Šarišskej a Zemplínskej župe, aby zdokumentoval poškodenie pamiatok a vojenské objekty. Tak vzniklo 72 záberov z bojísk Šarišskej župy. Zo zborovského bojiska je ich viac ako polovica, medzi nimi je aj záber na zničený rákociovský a sirmaiovský kaštieľ. Vojna nerobí rozdiely medzi svetskými a sakrálnymi stavbami. Na fotografiách je poškodený farský kostol sv. Margity Antiochijskej a rákociovský kostol sv. Žofie, zo synagógy zostalo iba priečelie budovy. Okrem pamiatok odfotografoval pod hradom líniu zákopov so zátarasami z ostnatého drôtu, príbytok veliteľa delostreleckej batérie nad Bardejovskými Kúpeľami a v hradnej bašte delostreleckú pozorovateľňu, pamätný kameň 4. pešieho pluku na dolnom nádvorí hradu, v lese zrubové príbytky rakúskych vojakov. Viac záberov ruín domov je z centra obce, ktorú ustupujúce rakúsko-uhorské vojská vypálili. Čo nezhorelo, to rozstrieľali delá. Podhradie bolo zrovnané so zemou. Ruské línie viedli stredom obce a rakúsko-uhorské zákopy boli pod hradom.

Dnes nie je svetlotlačiareň v Prešove, ktorá bola počas 2. svetovej vojny zbombardovaná a ani

Divaldovci

Napísal Administátor
Streda, 18.05.2016 o 21:41

---

v Bardejove už nestojí dom Karola Divalda najml. na Dlhom rade. Prostredníctvom fotografie však sú Divaldovci stále medzi nami.

Napísal: Štefan Hanuščin